

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра педагогіки та психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« 11 » 09 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інклюзивна освіта

спеціальності	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	023.00.01 Образотворче мистецтво

Київ – 2019

Розробник:

Новик Ірина Михайлівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Новик Ірина Михайлівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту
Протокол від «04» вересня 2019 р. № 11

Завідувач кафедри Г.І. Іванюк
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»
«__» _____ 2019 р.

Гарант освітньо-професійної програми
023.00.01 «Образотворче мистецтво»

 Г.В. Кузьменко

Робочу програму перевірено
«__» _____ 2019 р.
Заступник директора

 М.А. Машовець

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

на 20__ /20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р. Протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>"Інклюзивна освіта"</i>		
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60	
Курс	4	4
Семестр	7	7
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	60	60
Обсяг годин, в тому числі:		
Аудиторні	28	8
Модульний контроль	4	-
Самостійна робота	28	52
Форма семестрового контролю	Залік	Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у майбутніх бакалаврів образотворчого мистецтва системи наукових уявлень щодо концептуальних засад інклюзивної освіти, системи державно-громадського управління інклюзивною освітою, особливостей психофізичного розвитку дитини з особливими освітніми потребами, основних принципів і технологій організації освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти у галузі образотворчого мистецтва.

Робочу програму укладено на основі навчальної програми дисципліни «Інклюзивна освіта» (розробн. М. А.Порошенко, 2019).

Завдання дисципліни:

- засвоєння змісту основних принципів і цінностей інклюзивної освіти;
- оволодіння знаннями щодо міжнародного та національного законодавства у сфері інклюзивної освіти, зарубіжного досвіду у галузі образотворчого мистецтва;
- формування управлінських компетентностей у сфері інклюзивної освіти;
- засвоєння основних понять і вимог деонтології інклюзивної освіти;
- засвоєння основних принципів та технологій організації освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти у галузі образотворчого мистецтва;
- оволодіння основними методами інклюзивного навчання у закладах освіти;
- оволодіння технологіями оцінювання результатів інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами;
- подальший розвиток професійних знань та умінь щодо роботи з дітьми з особливими освітніми потребами у галузі образотворчого мистецтва.

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення курсу сприяє формуванню загальних та фахових програмних компетентностей.

Загальні:

- знання і розуміння предметної галузі та професії; знання основних теорій, концепцій, що складають наукову картину світу; формування наукового світогляду, умінь відстоювати власні стратегії професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі;
- здатність діяти на основі соціальної відповідальності та громадянської свідомості, застосовувати процедури і технології захисту прав і свобод осіб з особливими освітніми потребами відповідно до чинного законодавства України;

- уміння працювати в команді психолого-педагогічного супроводу дитини; здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з колегами, дітьми та їхніми батьками в інклюзивному освітньому просторі; уміння демонструвати емоційний інтелект у професійних ситуаціях;
- здатність генерувати нові ідеї, творчо підходити до вирішення професійних завдань в інклюзивному освітньому середовищі;
- здатність виявляти та вирішувати проблеми професійно-педагогічної діяльності; знання основних методів наукового пошуку; уміння узагальнювати, оформлювати та презентувати результати наукової діяльності щодо удосконалення процесу інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Фахові:

- компетентність у сфері міжнародного та національного законодавства про інклюзивну освіту (знання міжнародних документів і національних законодавчих актів, їхньої ролі у запровадженні інклюзивної освіти; ознайомлення з державною політикою у сфері інклюзивної освіти та механізмами її реалізації);
- компетентність у сфері концептуальних засад інклюзивної освіти у галузі образотворчого мистецтва (знання та розуміння теорій, концепцій, принципів інклюзивної освіти; розуміння широкого контексту інклюзивної освіти як освіти для всіх без винятку; уміння проявляти толерантне ставлення до дітей з особливими освітніми потребами на основі принципів поваги до індивідуальних особливостей дитини та недопущення дискримінації);
- компетентність у сфері управління інклюзивною освітою (знання організації функціонування системи закладів та установ освіти, що забезпечують навчання та супровід дітей з особливими освітніми потребами; володіння сучасними підходами
- до організації освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти; уміння спільно працювати та злагоджено взаємодіяти з іншими педагогічними працівниками, а також батьками дітей з особливими освітніми потребами; уміння планувати та ефективно реалізовувати поставлені завдання для забезпечення якості освітнього процесу);
- компетентність щодо закономірностей та особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами (знання закономірностей розвитку дитини у різних вікових періодах з метою своєчасного виявлення ситуацій, які потребують надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг; знання індивідуальних методів навчання дитини задля забезпечення цілісного розвитку її особистості; володіння базовими знаннями щодо використання міжнародної класифікації функціонування обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків в освіті для визначення особливих освітніх потреб);
- компетентність у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі (знання сутності психолого-педагогічного супроводу учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі; розуміння комплексного підходу до організації інклюзивного освітнього процесу, що охоплює психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, а також надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами; уміння виявляти й усувати бар'єри у навчанні учнів з особливими освітніми потребами; знання сучасних методів інклюзивного навчання; знання способів адаптації та диференціації змісту навчальних програм; знання принципів створення інклюзивного освітнього середовища з урахуванням вимог універсального дизайну, розумного пристосування; уміння розробляти індивідуальну програму розвитку дитини; уміння взаємодіяти зі спеціальними педагогами та батьками впродовж навчання дитини; розуміння цінності партнерських відносин між усіма суб'єктами інклюзивного освітнього процесу для досягнення оптимальних результатів навчання дитини з особливими освітніми потребами; володіння методами самооцінки й самоаналізу власної роботи та стилю професійної діяльності з метою підвищення ефективності та результативності освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти).

Програмні результати навчання:

- засвоїти концепції, принципи, основні закономірності розвитку інклюзивної освіти у галузі образотворчого мистецтва;
- розуміти ключові поняття у сфері інклюзивної освіти;
- знати міжнародне і національне законодавство та його значення у забезпеченні права дітей з особливими освітніми потребами на освіту;

- оволодіти науково обґрунтованими методами та сучасними технологіями щодо організації власної професійної діяльності з урахуванням особливостей взаємодії педагога з працівниками інших закладів та установ освіти, а також батьками дітей з особливими освітніми потребами;
- організовувати освітній процес та супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання, спираючись на використання теоретичних знань і практичних умінь, отриманих під час вивчення курсу;
- створювати сприятливі умови для взаємодії дітей з особливими освітніми потребами з усіма учасниками освітнього процесу;
- демонструвати розуміння послідовності етапів організації педагогічної діяльності на компетентнісних засадах;
- здійснювати інформаційно-просвітницьку роботу щодо підтримки і важливості впровадження інклюзивної освіти в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семинарські	Практичні	Модульний контроль	Індивідуальні	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.							
ІНКЛЮЗИЯ ЯК НАПРЯМОК ОСВІТНЬОГО РЕФОРМУВАННЯ У ГАЛУЗІ МИСТЕЦТВА							
Тема 1. Загальна характеристика інклюзивної освіти у галузі мистецтва	8	2	2	-	-	-	4
Тема 2. Сучасний зарубіжний досвід інклюзивної освіти	8	2	2	-	-	-	4
Тема 3. Особливості організації освітнього інклюзивного простору в Новій українській школі	8	2	-	-	-	-	4
Тема 4. Батьки як ключові партнери в інклюзивному навчанні	10	2	-	2	2	-	4
Разом	38	8	4	2	2	-	-
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.							
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ							
Тема 5. Психолого-педагогічна характеристика суб'єктів інклюзивної освіти	8	2	2	-	-	-	4
Тема 6. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища	8	2	2	2	-	-	4
Тема 7. Арт-терапія як технологія інклюзивної освіти	10	2	-	2	2	-	4
Разом	26	6	4	4	2	-	-
Усього	60	14	8	6	4	-	28

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семинарські	Практичні	Модульний контроль	Індивідуальні	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.							
ІНКЛЮЗИЯ ЯК НАПРЯМОК ОСВІТНЬОГО РЕФОРМУВАННЯ У ГАЛУЗІ МИСТЕЦТВА							
Тема 1. Загальна характеристика інклюзивної освіти у галузі мистецтва	8	2	-	-	-	-	6
Тема 2. Сучасний зарубіжний досвід інклюзивної освіти	6	-	-	-	-	-	6
Тема 3. Особливості організації освітнього інклюзивного простору в Новій українській школі	10	-	2	-	-	-	8
Тема 4. Батьки як ключові партнери в інклюзивному навчанні	6	-	-	-	-	-	6
Разом	30	2	2	-	-	-	26
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.							
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ							
Тема 5. Психолого-педагогічна характеристика суб'єктів інклюзивної освіти	10	-	-	-	-	-	10
Тема 6. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища	10	2	-	-	-	-	8
Тема 7. Арт-терапія як технологія інклюзивної освіти	10	-	-	2	-	-	8
Разом	30	2	-	2	-	-	26
Усього	60	4	2	2	-	-	52

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.**ІНКЛЮЗИЯ ЯК НАПРЯМОК ОСВІТНЬОГО РЕФОРМУВАННЯ В ГАЛУЗІ МИСТЕЦТВА****Тема 1. Загальна характеристика інклюзивної освіти у галузі мистецтва**

Сутність і зміст поняття «інклюзивна освіта». Поняття «особливі освітні потреби». Особа з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти. Аналіз змісту понять «виключення», «сегрегація», «інтеграція». Завдання та принципи інклюзивної освіти. Елементи інклюзії в образотворчому мистецтві. Принципи інклюзивного навчання. Обґрунтування необхідності інклюзивної освіти. Ресурси успішної інклюзії у галузі образотворчого мистецтва. Характеристика можливих бар'єрів щодо інклюзії. Переваги інклюзії для всіх учасників освітнього процесу.

Основні поняття теми: інклюзивна освіта; виключення, сегрегація, інтеграція; принципи інклюзивної освіти; завдання інклюзивної освіти; особа з особливими освітніми потребами.

Рекомендовані джерела: основні: [1; 4]; додаткові: [2; 4]; додаткові ресурси: [2; 3].

Тема 2. Сучасний зарубіжний досвід інклюзивної освіти

Впровадження інклюзивної освіти в США: передумови, нормативно-правове забезпечення, мережа закладів. Досвід впровадження інклюзивної освіти в Італійській Республіці. Впровадження інклюзивної освіти: досвід Республіки Австрії. Інклюзивна освіта в Королівстві Бельгії: принципи та мережа закладів. Досвід впровадження інклюзивної освіти у Королівстві Нідерланди. Навчання дітей з особливими освітніми потребами у Королівстві Швеції. Впровадження інклюзивної освіти: досвід Федеративної Республіки Німеччини. Нормативно-правове забезпечення інклюзивної освіти у Королівстві Норвегії. Досвід впровадження інклюзивної освіти у Фінляндській Республіці. Основні

форми інклюзивного навчання за кордоном. Зарубіжні моделі інклюзивного навчання.

Основні поняття теми: зарубіжний досвід, форми та моделі інклюзивного навчання.

Рекомендовані джерела: основні: [1; 5; 6]; додаткові: [4]; додаткові ресурси: [2;3].

Тема 3. Особливості організації освітнього інклюзивного простору в Новій українській школі

Психолого-педагогічні, організаційні умови організації інклюзивного навчання в освітньому закладі. Укомплектованість класів. Соціальна інклюзія. Характеристика програм навчання учнів з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому навчальному закладі. Завдання й функції асистента вчителя в освітньому процесі.

Основні поняття теми: укомплектованість класів, соціальна інклюзія, асистент вчителя.

Рекомендовані джерела: основні: [1;5;6]; додаткові: [1;2;5;6]; додаткові ресурси: [1; 3].

Тема 4. Батьки як ключові партнери в інклюзивному навчанні

Роль сім'ї і школи в адаптації дитини з інвалідністю до інклюзивної освіти в мистецьких школах, закладах дошкільної та загальної середньої освіти. Шляхи співпраці з батьками. Психолого-педагогічні поради щодо виховання та навчання дітей. Відповідальність батьків за виховання, навчання та розвиток дітей. Права батьків.

Основні поняття теми: сім'я, освітній заклад, співпраця.

Рекомендовані джерела: основні: [1; 4; 5]; додаткові: [1;2;4; 5]; додаткові ресурси: [1; 3].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Тема 5. Психолого-педагогічна характеристика суб'єктів інклюзивної освіти

Інклюзивне навчання дітей з різними порушеннями у розвитку. Психолого-педагогічні особливості дітей з обмеженими можливостями здоров'я. Загальні і специфічні особливості дітей з відхиленнями у розвитку. Інклюзивне навчання дітей з порушеннями слуху. Інклюзивне навчання дітей з порушеннями зору. Інклюзивне навчання дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (ДЦП). Інклюзивне навчання дітей з важкими порушеннями мови. Інклюзивне навчання дітей із затримкою психічного розвитку. Інклюзивне навчання дітей з порушеннями інтелекту. Інклюзивне навчання дітей з розладами аутистичного спектру.

Основні поняття теми: порушеннями у розвитку, психолого-педагогічні особливості, порушеннями опорно-рухового апарату (ДЦП), важкі порушеннями мови, затримка психічного розвитку, порушення інтелекту, розлад аутистичного спектру.

Рекомендовані джерела: основні: [1; 4; 5; 6]; додаткові: [1; 2; 4; 5].

Тема 6. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища

Універсальний дизайн у сфері освіти. Принципи універсального дизайну. Особливості застосування універсального дизайну в інклюзивному освітньому середовищі. Архітектурна доступність, розумне пристосування. Облаштування просторово- фізичного інклюзивного освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами. Медіатека та ресурсна кімната.

Основні поняття теми: архітектурна доступність; розумне пристосування; універсальний дизайн у сфері освіти.

Рекомендовані джерела: основні: [1;2;5]; додаткові: [1;3;4]; додаткові ресурси: [1;2;3].

Тема 7. Арт-терапія як технологія інклюзивної освіти

Використання методів арт-терапії в реабілітації та корекції осіб з інвалідністю в умовах інклюзивного навчання. Механізм дії арт-терапії. Види арт-терапії. Ізотерапія (малюнкова терапія) – один із напрямків арт-терапії. Методи ізотерапії. Кольоротерапія та кольорова карта для арт-терапії. Загальні уявлення про музичну терапію. Механізми впливу музики на людину.

Основні поняття теми: арт-терапія, ізотерапія, музикотерапія, кольоротерапія.

Рекомендовані джерела: основні: [2; 4; 5; 6]; додаткові: [4;6]; додаткові ресурси: [1; 3].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	3	3
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	1	10	2	20
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-
Разом		15	82	14	82
Максимальна кількість балів: 164					
Розрахунок коефіцієнта: $K = 164 : 100 = 1,64$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Завдання для самостійної роботи	К-ть балів	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1.		
ІНКЛЮЗИЯ ЯК НАПРЯМОК ОСВІТНЬОГО РЕФОРМУВАННЯ У ГАЛУЗІ МИСТЕЦТВА		
1. Заповнити форму спостереження за доступністю до будівель та приміщень освітнього закладу із врахуванням потреб осіб з обмеженими можливостями. 2. Пошуковий проект «Світ, зручний для кожного»: - проаналізувати основні положення міжнародних та вітчизняних документів, що регламентують право на інклюзивну освіту. Узагальнення подати у вигляді таблиці; - здійснити спостереження й зафіксувати позитивні умови, які створенні у місті Києві для осіб з інвалідністю; - запропонувати 3 найефективніші поради щодо вдосконалення у нашому місті, наприклад, для людей з вадами зору (слуху, порушеннями опорно-рухового апарату); - визначити аспекти інклюзивної освіти, які можна виділити у творі "Колгосп тварин" (авт. Джордж Орвелл) та у фільмах: 1. Форест Гамп; 2. Король говорить!	20	I-II
Змістовий модуль 2.		
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ		
1. Підібрати комплекс вправ з ізотерапії (до 5 шт.) та презентувати їх. 2. Підготувати фрагмент уроку з диференційованим навчанням в інклюзивному класі на основі педагогіки співробітництва.	10	III-IV
Всього:		30

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

Критерії	Обґрунтування критеріїв	Бали
Розуміння завдання	- робота демонструє точне розуміння завдання	1
	- включені матеріали, що безпосередньо розкривають тему або опосередковані до неї	0,5
	- включені матеріали, що не мають безпосереднього відношення до	0

	теми, зібрана інформація не аналізується і не оцінюється	
<i>Повнота і логіка розкриття теми</i>	- логічне й структуроване викладення матеріалу	1
	- часткове розкриття теми	0,5
	- виконане завдання не відповідає темі, порушення логіки й структури викладу	0
<i>Готовність до застосування знань, умінь і навичок, способів діяльності</i>	- застосовує знання, уміння і навички в освітньому процесі, в нестандартних умовах (ситуаціях)	1
	- частково застосовує знання, уміння і навички в освітньому процесі, в нестандартних умовах (ситуаціях)	0,5
<i>Креативність</i>	- унікальність роботи, велика кількість оригінальних прикладів, у роботі присутні авторські знахідки	1
	- стандартна робота, не містить авторської індивідуальності	0,5
<i>Культура змістового наповнення відповідей</i>	- орфографічно правильно оформлена робота з точки зору граматики, стилістики	1
	- присутні не грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0,5
	- грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0
Всього:		5 балів

6.3. **Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.**

Модульний контроль здійснюється у формі комп'ютерного тестування, що охоплює 25 питань з таких категорій, як: аналіз, синтез, використання, знання, оцінювання, розуміння. Тривалість проведення модульного контролю: 60 хв. на кожного студента. Максимальна кількість балів: 25 балів. Критерії оцінювання: кожне питання оцінюється в 1 бал.

6.4. **Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.**

Залік (ПМК)

6.5. **Шкала відповідності оцінок**

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 60 год., з них: 14 год. – лекції, 8 год. – семінарські, 6 год. – практичні заняття, 28 год. – самостійна робота, 4 год. – МКР, залік.

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II		
Назва модуля	ІНКЛЮЗІЯ ЯК НАПРЯМОК ОСВІТНЬОГО РЕФОРМУВАННЯ В ГАЛУЗІ МИСТЕЦТВА				ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ		
Кількість балів за модуль	82 балів				82 балів		
	1	2	3	4	1	2	3
Теми лекцій	Загальна характеристика інклюзивної освіти у галузі мистецтва 1 бал	Сучасний зарубіжний досвід інклюзивної освіти 1 бал	Особливості організації освітнього простору в Новій українській школі 1 бал	Батьки як ключові партнери в інклюзивному навчанні 1 бал	Психолого-педагогічна характеристика суб'єктів інклюзивної освіти 1 бал	Універсальний дизайн освітнього середовища 1 бал	Арт-терапія як технологія інклюзивної освіти 1 бал
Теми семінарських занять	Загальна характеристика інклюзивної освіти у галузі мистецтва 11 балів	Механізми забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавстві 11 балів	-	-	Вікові та індивідуально-психологічні особливості осіб з інвалідністю 11 балів	Основи індивідуальної роботи з особами з інвалідністю 11 балів	-
Теми практичних занять	-	-	-	Психолого-педагогічна взаємодія педагога образотворчого мистецтва з батьками дітей з інвалідністю 11 балів	-	Дизайн інклюзивного освітнього середовища 11 балів -	Арт-терапевтичні техніки у роботі з особами з інвалідністю 11 балів
Самостійна робота	20 балів				10 балів		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25 балів				Модульна контрольна робота 2 25 балів		
Підсумковий контроль	Залік						

$$K = 164: 100 = 1,64$$

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. *Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків* / Укладачі Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. К., 2016. 68 с. Режим доступу: http://ippo.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2016/08/n_zaerkova_a_trejtyak_inkl_osvita_vid_a_do_ua.pdf
2. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. *Інклюзивна освіта: від основ до практики*: [монографія]. К.: ТОВ «АТОПОЛ», 2016. 52 с.
3. *Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю*. 2006. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71
4. *Нова українська школа: poradnik для вчителя* / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
5. Порошенко М. А. *Інклюзивна освіта: навчальний посібник*. Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с. Режим доступу: https://www.pedrada.com.ua/files/news/2019/Posibnyk_Inklyuzivna_osvita_2019_Pedrada.pdf
6. Швед М. *Основи інклюзивної освіти: підручник*. Львів: Український католицький університет, 2015. 360 с. Режим доступу: http://er.ucu.edu.ua/bitstream/handle/1/536/Shved_Osnjvy%20InklOsvity.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Додаткова

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» від 23.05.2017 № 2053-VIII.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII
3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 № 609 «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в закладі загальної середньої та дошкільної освіти».
4. *Основи інклюзивної освіти* : навчально - методичний посібник / за заг. ред. А.А. Колупаєвої. К: «А. С. К.», 2012. 308 с. Режим доступу: <http://education-inclusive.com/wp-content/docs/Navchalno-metodychnyj-posibnyk-Osnovy-Inklyuzyvnoyi-osvity.pdf>
5. *Права людини: знати, щоб захищати. Що треба знати про захист прав дітей з інвалідністю*: методичний посібник / Під заг. ред. Н. З.Софій. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 52 с. Режим доступу: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/275/>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 588 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах».
7. *Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами*: методичний посібник / Під заг. ред. Н. З.Софій. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 66 с. Режим доступу: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/273/>

9. Додаткові ресурси

1. *Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи* // Л.Гриневич, О. Елькін, С. Калашнікова та інші. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainaska-shkola-compressed.pdf>.
2. *Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів*: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с.
3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua>